

Uitkomsten bijeenkomst ‘ Samenwerken aan leefbaarheid’ op 9 oktober in Maarn

Vragen, drempels en behoeftes bewonersinitiatieven in beeld en mogelijke vervolgstappen

De “oogst” van de bijeenkomst op 9 oktober j.l. hebben we samengevat in een zevental activiteiten en suggesties voor ondersteuning die bij kunnen dragen aan versterken van de leefbaarheid, vitaliteit en gezondheid in kernen en buurten in Utrecht Oost. Initiatieven en initiatiefnemers hebben opgeroepen om concreet te worden in de wijze waarop bewonersinitiatieven kunnen worden ondersteund. Dit vraagt dat initiatieven elkaar en de ondersteuners kunnen vinden. Het vraagt ook dat u(w initiatief) uw vragen om ondersteuning kenbaar maakt. Er kan immers alleen ondersteuning plaatsvinden als initiatieven dat zelf aangeven en een concrete vraag hebben.

We hebben op onze beurt de volgende vraag aan u als lokaal of regionaal bewonersinitiatief: Voor welke van de onderstaande activiteiten wilt u zich inschrijven (of aan welke activiteiten wilt u meehelpen door inbreng van uw ervaringsdeskundigheid)?

Aan organisaties en overheden hebben we de vraag: wie wil tijd, kennis en/of geld inbrengen om deze activiteiten samen met Omzien, KNHM, Leader, O-gen en provincie Utrecht mogelijk te maken?

1. Leren met en van elkaar

Vragen: welke best practices zijn er? Welke voorbeelden zijn er? Beginnende en gevorderde initiatieven vinden het interessant om te leren van de ervaringen en verhalen van anderen. En initiatieven vinden het interessant om hun ervaringen en vragen in te brengen. Een voorbeeld van een vraag: *Hoe krijgen we voldoende input van dorpingen om passende projecten op het gebied van leefbaarheid en zorgen voor elkaar te kiezen? En: Hoe kun je mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, statushouders en mensen met een uitkering inzetten? Welke ruimte is daarvoor en laat UWV dat toe? Hoe zit het met aansprakelijkheid (ook bestuurdersaansprakelijkheid)? Hoe werkt het dorpsondersteunersmodel? Welke organisatiestructuur past bij ons en bij onze fase?*

Ondersteuningsaanbod: organisatie van kleinschalige huiskamerbijeenkomsten gericht op intervisie met een paar initiatieven. Gericht op heel concrete vragen en vervolgstappen. Omzien en KNHM/Kern met Pit kunnen dit faciliteren, met financiële ondersteuning vanuit LEADER.

2. Digitale ontsluiting van kennis en informatie

Vraag: op welke websites vind ik kennis en informatie?

Ondersteuningsaanbod: ontsluiting van beschikbare kennis en informatie kunt u vinden op de volgende websites:

- www.omziennaarelkaar.nl. In de provincie Utrecht worden initiatieven op het gebied van leefbaarheid en omzien naar elkaar verzameld via deze website. Ook treft u kennis aan, stukken die u kunnen helpen en verslagen van thema-bijeenkomsten
- www.nlzve.nl Nederland Zorgt voor Elkaar heeft een website met veel informatie en beschikt over een helpdesk
- <https://www.lsabewoners.nl/buurtrechten/onderwerpen/recht-om-uit-te-dagen>: Meest actuele informatie over Right to Challenge, het recht van bewoners om de gemeente uit te dagen bepaalde taken aan hen over te laten. Kijk ook bij: <https://vng.nl/right-to-challenge> en <https://www.righttochallenge.nl/>
- Als u zoekt naar contacten met vergelijkbare of andersoortige initiatieven of u wilt een kennis- of andere vraag stellen: neem dan contact op met:

Voor vragen neem contact op met:

Omzien, Jitske Tiemersma: 0651434424

Gebiedscoöperatie O-gen, Jaap Floor: 0654694369

3. 1-op1-ondersteuning

Vraag: bij wie kan ik aankloppen als het even stagneert, we een volgende stap willen zetten of een andere specifieke vraag hebben? *Er zijn vragen om steun gesteld door diverse initiatieven (De Wakkere Akker, Buurtboerderij Bilthoven, Stichting Amerongen Inspireert, Door en Voor Achterveld, Huiskamer van Odijk).*

Ondersteuningsaanbod:

- Vouchers om deskundigen in te zetten voor bijvoorbeeld 'vooruitkomsessies', coaching, begeleiding of advies vanuit het provinciale leefbaarheidsprogramma voor Kleine Kernen (kernen tot 8.000 inwoners gemeenten Utrecht-Oost). Zodra de datum voor openstelling bekend is wordt dit gepubliceerd. U kunt dan kennis inhuren van Omzien, gebiedscoöperatie O-gen, KNHM en Zorgbelang Utrecht.
- Maak uw vraag bekend bij Omzien en O-gen (ook als u geen initiatief uit een kleine kern bent) en dan kijken we met Omzien, O-gen en Zorgbelang of wij of iemand uit het netwerk van bewonersinitiatieven iets concreets voor u kan betekenen.

4. Inclusief wonen, woongemeenschappen

Vraag: in de regio zijn initiatieven (o.a. Azarias Buurtontwikkeling, Buurten in Bunnik, MeerdanBuren Houten) die een grote ambitie (of wat kleinere ambitie) hebben om een woongroep-plus te starten gericht op samen duurzaam wonen, meer generaties, werk, zorg (VGZ, GGZ en/of ouderen) en buurt). Dit kost veel tijd, geld en energie. We

constateren dat er behoefte is aan expertise, vraag- en aanbodkoppeling tussen woongroepen in oprichting, woonplekken, mensen die een woongroep zoeken, zorgaanbieders (Reinaerde) en projectontwikkelaars.

Ondersteuningsaanbod: Wat we kunnen aanbieden is dat we initiatieven en vragen rondom dit thema in de provincie gaan bundelen. Dan kunnen we verkennen of Omzien, O-gen en Zorgbelang samen met deze groep initiatieven een projectvoorstel kunnen indienen bij Leader, provincies en gemeenten voor (co-)financiering om deze initiatieven te begeleiden

5. Verduurzamen van initiatief, onder meer subsidies, structurele financiering, een buurtplek, vrijwillige en betaalde inzet

Vraag: Een aantal initiatieven krijgt financiering van projecten niet rond. Hierbij is onderscheid te maken naar meer incidentele financiering voor bijvoorbeeld projecten en materiaalkosten (*materiaal voor inzet VGZ bewoners voor de buurt, Stichting Buurtinitiatief Woudenberg*). Welke subsidiemogelijkheden zijn er?

En er is een groep initiatieven die willen verduurzamen, daarvoor structurele financiering zoeken waarbij ze minder afhankelijk willen zijn van subsidies en fondsen (*Huiskamer van Odijk, De Wakkere Akker, Door en Voor Achterveld, Taallessen in Rhenen, In Between Cafe*). Hoe werkt het dorpsondersteunersmodel? Welke juridische mogelijkheden passen het beste bij ons initiatief? Wat zijn valkuilen hierin?

Vragen over afhankelijkheden en verantwoordelijkheden: Waar houdt de actieve bewoner die zich vrijwillig inzet op en start de professional (of betaalde kracht)? En hoe houdt je vrijwilligers betrokken? Hoe zit het met aansprakelijkheid als je lichte zorgtaken verricht als bewonersinitiatief?

Vraag: zijn er initiatieven die op een organische wijze de verbinding leggen tussen zorg, werk/bezigheden en natuur?

Ondersteuningsaanbod:

We zien kansen om voor dit thema een gebiedsproject / proeftuin op te starten waarin initiatieven (als zij dat willen) met begeleiding van een of twee experts. Voorwaarde is dat partijen als gemeenten, woningbouwcorporaties en anderen dit project mee willen uitvoeren en financieren. Bijdragen in uren en in geld zijn allebei nuttig. Dit kan dus ook menskracht zijn vanuit uw initiatief of organisatie.

We kunnen starten met een inventarisatie en startbijeenkomst als opstap naar dit gebiedsproject. Bent u geïnteresseerd als initiatief of als stakeholders laat u dat dan weten aan Omzien/O-gen. Zij kunnen een dergelijke startbijeenkomst faciliteren (met financiële ondersteuning vanuit LEADER).

6. Impactbepaling

Vraag: hoe kunnen we de waarde van bewonersinitiatieven tot uitdrukking brengen, anders dan in geld? En hoe kunnen we de verhalen (en de feiten) van de initiatieven zichtbaar maken in de provincie?

Ondersteuningsaanbod:

- Organiseren van een bijeenkomst met bewonersinitiatieven, gemeenten, UWV, woningbouwcorporaties over publieke waarden vanuit perspectief van bewoners en lokale gemeenschappen. Bijvoorbeeld samen met het Instituut voor Publieke Waarden. We verkennen of we deze bijeenkomst kunnen organiseren met O-gen, Omzien, Zorgbelang en Nederland Zorgt voor Elkaar. Er is een structurele disbalans tussen economie, recht en sociaal, de drie publieke waarden.
- Impactbepaling van initiatieven (financieel en maatschappelijk) agenderen we in de provinciale DOE-AGENDA Bewonersinitiatief 2018 – 2022.

7. Rol van de gemeente en andere professionele organisaties

Vragen vanuit gemeenten en andere professionele organisaties: Hoe doe je dat, bewonersinitiatieven ondersteunen zonder het over te nemen (of hen te overvragen)? Welke visie's, modellen en concrete aanpakken zetten verschillende gemeenten in? Waar kunnen we voor onze kleine kernen verschil maken als het gaat om leefbaarheid? Bewonersinitiatieven vragen om maatwerk, flexibiliteit en een gelijkwaardige houding naar bewonersinitiatieven. Kanteling van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie.

Vraag vanuit zorgorganisatie: hoe kunnen we bewonersinitiatieven ondersteunen bijv. door inzet van VGZ cliënten in de wijk of buurt.

Ook vragen vanuit bewonersinitiatieven: Hoe verbeteren we de verhouding met de gemeente? En hoe houden we er de vaart in, bureaucratische procedures en lange reactietijden leiden tot ontmoediging voor vrijwilligers.

Ondersteuningsaanbod:

- Op 28 november gaan tijdens de bijeenkomst Samenspel in Beweging (georganiseerd door Zorgbelang, Movisie, Omzien en NLZVE) initiatieven, gemeentebestuurders en –ambtenaren, zorgverzekeraars, welzijnsinstellingen, provincie Utrecht, gebiedscommissies samen in gesprek over de belangrijkste kansen en uitdagingen voor bewonersinitiatieven in deze regio. Daarin praten we door op de uitkomsten van de bijeenkomst op 9 oktober.
- Kennisuitwisseling tussen gemeenten (en andere professionals, zoals welzijnsorganisaties) willen we faciliteren door middel van een excursie/bijeenkomst met betrokken partijen over lokaal samenspel. Concreet gericht op leren tussen gemeenten. Hoe is de ondersteuning binnen de verschillende gemeenten opgebouwd? Hoeveel budget gaat er naar bewonersinitiatieven? Hoe stimuleert en ondersteunt de gemeente deze initiatieven? Welke type mensen zet de gemeente hierop in? Leader, O-gen en Omzien organiseren dit graag samen met enkele gemeenten in 2018. Op 6 november en 6 december vinden U10 Bestuurstafels Sociaal Domein plaats waarin we dit idee zullen voorleggen aan ambtenaren en wethouders.

- Ondersteuningsaanbod van gemeenten aan initiatieven zichtbaar en toegankelijk maken. Deze opgave ligt bij gemeenten. Ontsluiting van deze informatie nemen we mee onder punt 1 en 2.